

Antiga estació del Carrilet

Guardiola de Berguedà

Ubicació

Comarca:	Berguedà
Lloc/Adreça:	C/Comerç núm 1.Accés pel carrer de l'Estació. 08694 (Guardiola de Berguedà)
Emplaçament	Entre el carrer comerç i Carrer de l'Estació núm.03 . CP.08694 (Guardiola de Berguedà)
Alçada:	720,4
Coordenades:	
Latitud:	42.23089
Longitud:	1.87804
UTM Est (X):	407418
UTM Nord (Y):	4676021

Classificació

Número de fitxa	08099-87
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Contemporani Eclecticisme Historicista
Segle	XX
Any	1904
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	Restaurat i destinat als serveis d'Oficina de Turisme i exposició permanent sobre els 100 anys de l'arribada del tren
Protecció	Física
Número inventari	Si. Núm.39685 IPAC (Inventari de Patrimoni Arquitectònic de Catalunya)
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Científic
Titularitat	Pública
Titular:	Ajuntament de Guardiola de Berguedà. Plaça de l'Ajuntament núm. 01. 08694 (Guardiola de Berguedà)

Descripció

Edifici de l'antiga estació dels FF.CC i del carrilet que de Guardiola de Berguedà anava a la fàbrica de ciment Asland del Clot del Moro (Castellar de N'Hug). Es tracta d'una construcció característica de l'arquitectura industrial i ferroviària formada per una planta rectangular i dues plantes pis amb teulada a dues vessants de teula ceràmica àrab i el carener paral·lel a la façana principal orientada a migdia. Presenta una disposició ordenada i geomètrica de les seves obertures amb un predomini del buit sobre el massís. A les façanes llargues s'hi obren series de 4 obertures de les que les de la planta baixa corresponen a les portes i a la resta de plantes amb finestres coronades totes elles per arcs escarsers. Les façanes laterals tenen dues obertures a cada pis que segueixen el mateix esquema que la resta de les façanes. Tot l'aparell de l'edifici és de pedra llevat de les cantonades i bastiments de les obertures que són en maó ceràmic. Interiorment acull les dependències de l'Oficina de Turisme i també d'una exposició permanent sobre el carrilet i la història dels FF.CC. El seu estat de conservació és excel·lent.

Observacions:

Edifici que malgrat que artísticament reuneixi les mateixes característiques que la resta d'estacions ferroviàries dels FF.CC (Puig Reig, Cal Marçal, Navàs) té un valor simbòlic i sentimental pels Guardiolencs que l'ha convertit en un dels símbols del poble com a lloc de reunions i trobades.

Història

La substitució de les activitats agrícoles i ramaderes per la moderna industrialització del tèxtil i la mineria provocà que la gent dels nuclis rurals del municipi actual de Guardiola s'agrupessin en una zona més ben comunicada, prop del riu que aprofitava una bifurcació dels camins de Bagà i de La Pobla al voltant de l'Hostal nou. Així va ser com va néixer el nucli de Guardiola a l'actual emplaçament prop de les fàbriques de ciment del Collet i del Clot del Moro. Arran de la construcció de la colònia industrial del collet que comportà l'allargament de la línia Manresa a Berga i de Berga i Guardiola. La construcció del "ferrocarril econòmic Manresa-Berga" va ser iniciativa dels industrials del sector tèxtil del Llobregat per unir les seves colònies amb els nuclis més poblats com serien el cas de Manresa i Barcelona. El primer projecte de 1879 es va començar a portar a terme el 1881 i justament tres anys després, el 1884 la línia arribava a Sallent. Poc després les van seguir les poblacions de Puig Reig i finalment el 1887 el ferrocarril arribava Cal Rosal (Olvan). La ciutat de Berga estava situada en una zona més elevada, s'havia de modernitzar i per això calia una forta inversió en industrialització que va venir promoguda per la mà de Marcel·lí Boixader el qual va projectar un canal industrial que havia de portar l'aigua desde la resclosa situada a la zona del "collet" fins a la fàbrica del Canal situada a Berga. Aquesta conducció significà una utilització gratuïta de l'aigua a les colònies situades Llobregat avall. El 1881, "La companyia minera de Ferrocarril y minas de Berga S.A", obtenia del ministerio de Fomento la concessió per ampliar la línia fins a Guardiola. Per a la seva execució es va contractar a l'empresa italiana "Gavaretti, Vallido, Bovio & Cia" que ja explotava les mines de Sant Corneli. A Cercs hi va construir un carrer de cases i també un cantina però aquestes inversions no van ser suficients per eixugar el deute que aquesta empresa venia acumulant des de feia temps i van acabar amb la seva ruïna. El 1890 les empreses de "Ferrocarriles y minas de Berga S.A i Ferrocarril Económico Manresa-Berga" es van fusionar en una de sola promoguda per Lluís G. Pons i Enrich (amo de Cal Pons) i J.E. Olano de Loyzaga, amo de les mines de Cercs i enginyer de mines. Aquesta nova companyia és la que va portar el

tren fins a Guardiola el 1904. Inicialment el projecte del ferrocarril de Guardiola havia d'arribar a la zona del Collet on hi havia la colònia agrícola dels Pujol de Berga i també la captació del canal industrial, propietat de la família dels Boixader. Aquest doble joc d'interessos va despertar la prudència del Sr. Olano que va acabar allargant la línia fins a la zona de "La Ribera" on hi va situar l'estació terminal. La posada en funcionament de la fàbrica de ciment Asland del Clot del Moro va incentivar la construcció d'una línia de via estreta que unís Guardiola amb la fàbrica de ciment i donés origen al "carrilet". Ambdues línies tenien com a estació terminal la població de Guardiola on hi tenien tots els serveis necessaris d'una estació terminal d'aquestes característiques (cotxeres, dipòsits d'aigua, tallers per a reparar les màquines) Aquest servei es va mantenir en funcionament fins el 1972 on la substitució del tren per l'automòbil en carretera, la crisi de la fàbrica de ciment i del carbó així com la construcció d'un embassament a la Baells que inundava terrenys per on passava el ferrocarril van obligar a clausurar la línia fèrria. La línia Guardiola la Pobla ho havia fet el 1966 i poc després (el 1973) es va tancar la línia de Sallent a Olvan. El 1979 l'edifici de l'estació va a passar a mans de l'ajuntament de Guardiola que li va donar un ús cultural. Des de 2003 acull una exposició de 150 anys de la posada en funcionament de la línia de Barcelona a Mataró.

Bibliografia

CONTIJOCH, JORDI (2003). Inventari de Patrimoni arquitectònic del municipi de Guardiola de Berguedà. Generalitat de Catalunya. Direcció General de Patrimoni Cultural.-SERRA, ROTES, R; ARTERO NOVELLA, I (2004). "100 anys del tren" a Erol. Suplement 3. p-16-22.

